

[Handelsministeren.]

der produceres i disse Fabrikker, nemlig Kartoffelmelet, dæmmer op for Efterspørgselen, saaledes at Kapaciteten ikke kan blive udnyttet. Man maa nemlig erindre, at Kartoffelmel ikke er et uerstatteligt Produkt; andre Varer kan anvendes i Stedet for Kartoffelmel. Det gaar derfor ikke an at vække Krav til Live hos de Kartoffelavlere, som nu er knyttet til Kartoffelmelsfabrikkerne, om en højere Pris paa Kartoffler; thi en saadan højere Pris betinger, at man ogsaa skal kunne faa en højere Pris for Melet, og naar en saadan Pris ikke kan opnaas for det Kvantum Mel, som man har beregnet at skulle producere, ja, saa kommer Kartoffelmelsfabrikkerne uvægerligt i Vanskeligheder.

Lad os dog nu først se, hvad Forbruget kan bære af Prisforhøjelse. Det forekommer mig, at vi har haft Kartoffelmelsskandale nok her i Landet, og den Tid ligger ikke saa langt tilbage, da denne Skandale udviklede sig til noget helt katastrofalt i visse Egne af Landet. Det forekommer mig, at dette maa være en Opfordring til i nogen Maade at fare frem med Lempe og ikke gaa ind i Forhold, der i mindste Maade kan tjene til at gøre det vanskeligt for de forskellige Mennesker, ogsaa Dyrkerne, der har sat sig i store Udgifter ved Bygningen af disse Kartoffelmelsfabrikker.

Fastsættelse ved Lov af en højere Kartoffelpris i Østjylland end i Vestjylland vil ganske logisk føre til, at Vestjyderne og Midtjyderne, Dyrkerne paa de allermagreste Egne af Landet, siger: Hvorfor skal vi ikke nyde samme Rettigheder, som der nu fastsættes for de andre? Hvorfor har man i Loven fastsat, at vi skal være ringere stillet end de andre? Jeg skulde kende baade Midtjyderne og Vestjyderne daarligt, om ikke de vilde sige: Lad os nu ogsaa kræve en højere Pris! Men jeg ved ogsaa, at deraf følger, at vi skal have højere Melpriser, og ingen kan, som jeg allerede har sagt, tvinge Konsumenterne af Kartoffelmel til at aftage mere Mel, end de selv skønner, de har Penge til at betale. Saa har vi Vanskelighederne, saa har man simpelt hen skadet en Sag, som man vilde gavne.

Maaske er det muligt senere at komme til højere Priser. Jeg skulde ønske det, fordi jeg meget vel kan indse, at en Kartoffelpris paa 3 Kr. pr. Tønde paa ingen Maade er en høj Pris, og jeg mener, at alle Bestræbelser gaar ud paa at sikre Kartoffelavlere en højere Pris. Og efter som Aarene gaar og man har faaet en Del af Gælden afviklet, som nu hviler paa Kartoffelmelsfabrikkerne — man maa jo erindre,

at det er en ikke ringe Gæld, der er gjort, idet hver Fabrik har kostet op mod halvfjerde Hundrede Tusinde Kroner —, skulde der blive Mulighed for at give Kartoffelavlerne en højere Pris. Men nu at gaa ind for at fastsætte i Loven helt andre Regler for Betaling af Kartoffler i den ene Del af Landet, end der i Fjor blev fastsat for den anden Del af Landet, maa jeg meget bestemt fraraade. Man kan ikke regne med min Medvirkning til at faa noget saadant gennemført, for jeg vil ikke tage Ansvaret for at gaa ind for noget, der kan medføre næsten uovervindelige Vanskeligheder for de Fabrikker, der nu med saa store Ofre baade af den ene og den anden er bygget i det sidste Aar.

Over for det af det ærede Medlem Hr. Christmas Møller fremførte skal jeg kun gøre den Bemærkning, at det ærede Medlem har ganske Uret i den Betragtning, han gjorde gældende over for mig og over for Regeringen, nemlig at Lovforslaget, som vi her behandler, er en Følge af en ubændig Trang, navnlig hos mig, til at favne diktatorisk om snart sagt alt. Nej, Lovforslaget har sin Oprindelse, sin jævne Oprindelse, i noget ganske andet. Lovforslaget er i nøje Overensstemmelse med den Udvikling, der er foregaaet her i Landet siden 1917, og som har faaet almindelig Anerkendelse baade i og uden for Danmark, nemlig den Anerkendelse, at vor særegne danske Spiritusordning i høj Grad har været medvirkende til at befordre Ædrueligheden i vort Land.

Under denne Ordning, som har sin Oprindelse fra 1917, da vi blev tvunget til at reducere Produktion og Forbrug af Drikkespirit, under denne Ordning har baade Spiritusproduktionen og Gærproduktionen hele Tiden været under een Ledelse. Gær- og Spritproduktionen har fundet Sted i hele denne Periode under Statens Kontrol paa de samme Fabrikker og af det samme Selskab. Der har været faktisk Monopol i alle disse Aar, ogsaa for Gærproduktionen. Det raadgivende Udvalg har derefter indstillet til Handelsministeren, at som det hidtil har været dette Forhold vedrørende, skulde det vedblive at være, og det raadgivende Udvalg har givet gode Grunde for denne Indstilling.

Jeg skal ikke gaa dybere ind paa Indstillingen, den har jo været omtalt her ved forskellige Lejligheder, og jeg har selv gjort den til Genstand for Omtale. Jeg har fulgt denne Indstilling, fordi den var velbegrundet, og fordi det, ogsaa for Spritfabrikkerne, vilde volde store Vanskeligheder at udskille